

Izmenjava idej in izkušenj
na področju vključevanja
prebivalcev in občin v
načrtovanje in izvajanje
ukrepov za varčevanje z
energijo in zmanjševanje
emisij CO₂.

www.interregeurope.eu/intensify

Projekt medregionalnega sodelovanja na področju
izboljšanja strategij za prehod v nizkoogljično družbo.

Projektne partnerji:

Agencia Municipal de Energia de Almada, AGENEAL (PT)
Energieavantgarde Anhalt e.V. (DE)
Centro de Estudios Ambientales (ES)
Grad Zadar (HR)
Cork City Council (IE)
Provincia di Treviso (IT)
Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras (ECAT) (LT)
Milton Keynes Council (UK)
Energetska agencija za Podravje – zavod za trajnostno rabo energije (SI)

Novice #4

Oktober 2020

Centro
de Estudios Ambientales
CEA
Ingurugiro
Gaietarako Ikastegia

VABLENI k prebiranju NOVIC projekta INTENSIFY, programa Interreg Evropa

Novice izpostavljajo in poudarjajo sodelovanje skupnosti v posameznih partnerskih regijah.

V tej številki je predstavljen uspeh, dosežen v **Almadi** z vključitvijo lokalne skupnosti v postopke odločanja pri prenovi stavbe s socialnimi stanovanji. Predstavljene pa so še druge aktivnosti, kot so: stanovanjsko združenje mesta **Cork**, ki si prizadeva povečati energetske učinkovitost v stanovanjskih hišah; kako nosilci odločanja in prebivalci sodelujejo med sabo pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v mestu **Vitoria-Gasteiz**; kako skupnost »Mesto v procesu tranzicije **Milton Keynes**« pomaga celotni skupnosti pri sprejemanju potrebnih ukrepov za doseganje nizkoogljičnega gospodarstva; kako poteka informiranje občin v provinci **Treviso** glede učinkovitega merjenja energije; kako je prehod iz lignita na sodobno plinsko ter parno turbino bistveno zmanjšal emisije toplogrednih plinov v mestu **Dessau** in kako mesto **Zadar** vlaga v energetske učinkovite ukrepe v javnem in zasebnem sektorju.

V okviru projekta HERB (celovita energetska učinkovita prenova stavb), ki ga financira 7. Okvirni program Evropske unije je mesto Almada energetska učinkovito prenovila stavbo, v kateri se nahajajo socialna stanovanja in v njih vključila vse inovativne tehnologije.

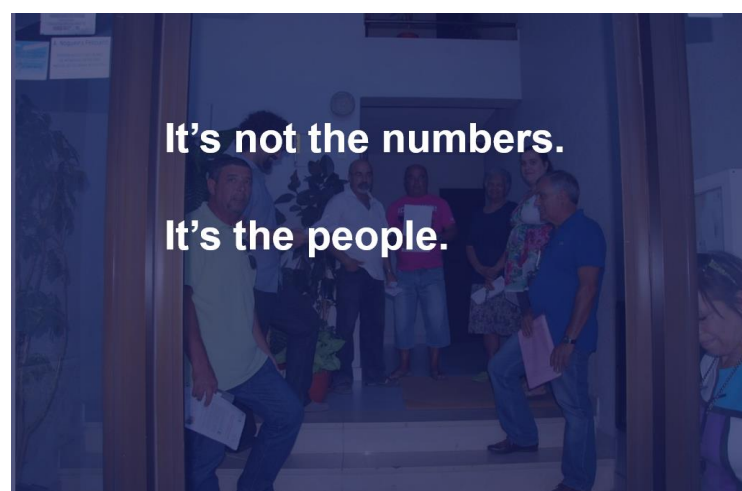
Za socialna stanovanja je na Portugalskem splošno znano, da so slabo, nekakovostno grajena, kar vpliva tako na okolje kot tudi na javno zdravje ljudi. Večina prebivalcev teh stanovanj ne more vzdrževati ustrezne stopnje ogrevanja in toplotnega udobja v zimskem času. Prebivalci so večinoma starejši ljudje z nizkimi dohodki in so že na splošno najbolj ranljivi del prebivalstva.

Za doseganje ciljev projekta je ključno razumevanje postopkov, kako najbolje izbrati in vključiti različne razpoložljive tehnologije z namenom optimizirati zmogljivosti različnih stavb glede na vrsto, podnebje in socialno-ekonomske razmere. Prav zaradi tega potrebujejo celostni pristop pri sanaciji. Tega pa ne morejo narediti brez vključenosti celotne lokalne skupnosti, še posebej ne brez vključenosti prebivalcev te stavbe. Bistveno je bilo njihovo sodelovanje s predlogi glede sprememb, pa tudi kasneje glede zagotovitve povratnih informacij in prispevka o njihovih potrebah.

Zavezanost skupnosti je tukaj bistvenega pomena, še posebej pri izbiri in izvajanju najustrežnejših rešitev. Stanovalci so bili globoko vključeni v izvajanje rešitev (kot je na primer namestitve vodomero), v delitev in prispevanje lastnih virov z omogočanjem daljinskega upravljanja njihove porabe energije ter pri tekočih delih glede njihovega udobja v stanovanjih (na primer omogočanje obiskov v stanovanjih, izbira barvne temperature novih LED luči).

Rezultati projekta so pokazali, da je sodelovanje lokalnih oblasti in skupnosti prebivalcev lahko zelo uspešno. Ta projekt je prebivalcem omogočil veliko izboljšanje kakovosti življenja, kar pomeni 50 % povečanje udobja in 90 % zmanjšanje neugodnih situacij.

Sodelovanje med njimi pa se je nadaljevalo tudi po koncu projekta. Na raznih razstavah in predstavitev. Prav tako so stanovalci obiskovalcem dovolili ogled njihovega stanovanja, ki so postali uspešni primeri dobrih praks. Tako so stanovalci postali celo pravi ambasadorji projekta.

Prebivalci, predstavniki občine, lokalne energetske agencije in strokovnjaki na eni izmed predstavitev na lokaciji.

Stanovanjsko združenje Carbery je več kot le stanovanjsko združenje. To je združenje socialnih stanovanj s ciljem in željo, da bodo vsa ta stanovanja do leta 2050 izpolnjevala standard »skoraj nič-energijske stavbe (sNES)«, kar je zahteva za vse hiše na Irskem. Pomemben ukrep, ki ga je združenje sprejelo v zvezi z dosegom tega standarda sNES je ustanovitev skupnosti za trajnostno energijo. Člani te sheme so vsi najemniki nepremičnin, ki jih ima v lasti stanovanjsko združenje Carbery.

Združenje je pripravilo energetske načrte, ki vsebuje analizo trenutne energetske ocene vsake posamezne hiše in navodila za izboljšanje te ocene, z namenom doseganja standarda sNES. Na ta način želijo izboljšati energetske učinkovitosti vseh domov. Vodja operacij pri tem združenju pravi, da ima njihovo združenje več prednostnih nalog, ki jih je potrebno uravnotežiti pri izpolnjevanju konkurenčnih zahtev, še posebej, če gre za majhno in rastočo organizacijo. Tajnik združenja pa pravi, da vse udeležene, tako najemnike, kot predstavnike združenja pri tem motivira enaka želja po zmanjšanju osebne ogljikovega odtisa ter izboljšanju kakovosti stanovanjskega fonda in kakovosti življenja.

V združenju so prepričani, da je promocija zelo pomembna za ozaveščanje javnosti o delu, ki ga združenje opravlja. Prav zaradi tega je združenje aktivni udeleženec v vseh projektih o trajnostni rabi energije, ki so financirani s strani EU. Njihovo mnenje je, da jim je evropski projekt INTENSIFY, programa Interreg Evropa, pomagal pri izboljšanju prepoznavnosti združenja in jim omogočil vzpostavitev odnosov tudi na nacionalni in evropski ravni.

Predstavniki združenja so prepričani, da je njihovo nadaljnje sodelovanje s stanovanjsko skupnostjo ključnega pomena za uspeh združenja tudi v prihodnosti, tako v primeru rasti samega podjetja kot tudi v namenu zmanjšanja njihovega ogljikovega odtisa.

VITORIA-GASTEIZ _ Odločevalci in prebivalci s skupnimi močmi do zmanjšanja emisij toplogrednih plinov

»Prebivalci, ki se zavzemajo za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov morajo čutiti podporo tudi s strani odločevalcev in morajo biti prepričani, da so ukrepi, ki se bodo skupaj izvajali, usmerjeni v isti skupni cilj.«

To zavezo je s svojimi besedami ponazoril tudi župan mesta Vitoria-Gasteiz med podpisom Konvencije županov o podnebju in trajnostni rabi energije, ki je bila promovirana s strani Evropske komisije in Urada županov: »Pred nami je dolga pot za katero smo prepričani, da jo moramo izvesti. Naše mesto je sprejelo pomembne korake, da bi postalo ogljično nevtravno. Zmanjšanje emisij v stavbah in zavzemanje za bolj trajnosten model mobilnosti sta ključni za izvedbo le-teh. Poleg tega imamo jasen program, ki ga je določil zeleni dogovor (Green Deal) za prehod iz zelenega mesta v zeleno gospodarstvo. Zeleni dogovor mesta Vitoria-Gasteiz je usmerjen v pobude, ki jih razvijamo za doseg tega cilja. Gre za zbiranje rešitev, predlaganih na svetovni ravni, za soočanje z izzivi, ki jih ima planet in bi lahko imeli pomembno vlogo tudi v našem mestu.«

S podpisom Konvencije županov o podnebju in trajnostni rabi energije se je mestni svet mesta Vitoria-Gasteiz zavezal, da bo pripravil osnovni popis emisij toplogrednih plinov in oceno ranljivosti ter tveganj podnebnih sprememb. V dveh letih od podpisa mora mesto izdelati Akcijski načrt za podnebje in trajnostno rabo energije, ki bo vključeval vse vidike zmanjšanja vplivov na okolje in prilagajanja podnebju ter vsako drugo leto pripraviti poročilo o napredku in aktivnostih, ki so zapisane v Akcijskem načrtu.

Sodelovanje v projektu INTENSIFY je za njihovo mesto zelo pomembno. Pomagalo jim bo pri izpolnitvi zavez, ki so si jih naložili in jim bo hkrati služilo tudi za povečanje motivacije pri prebivalcih glede doseganja skupnega cilja - zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

MILTON KEYNES _ Skupnost prebivalcev mesta Milton Keynes ustvarja nizkoogljično prihodnost

Mesto v procesu tranzicije s praktičnimi koraki

Jeremy Draper in Christine Ballard iz mestnega sveta Milton Keynes (mesto je partner v projektu INTENSIFY) sta govorila z Michaelom Sheppardom, predsednikom mesta v procesu tranzicije Milton Keynes (MPTMK). MPTMK je skupnost prebivalcev, osredotočena na pomoč celotne skupnosti, da bodo lahko sprejeli praktične ukrepe, s katerimi bodo ustvarili nizkoogljično prihodnost celotnega mesta in okolice.

Nekateri njihovi projekti vključujejo:

- 1. Planting Up (sajenje)** – To je njihov vodilni projekt, ki prebivalcem pomaga ustvarjati skupne vrtove po mestu in s tem skupnosti omogoča skupno pridelavo hrane. Prebivalce pa vzpodbuja, da doma gojijo lastne pridelke.
- 2. Izobraževanje skupnosti** – Mesto redno objavlja prispevke in članke v številnih lokalnih revijah o trajnostnem življenju prebivalcev. Članki izhajajo mesečno in dosežejo več kot 100.000 prebivalcev. Organizirajo pa tudi redne filmske večere, kjer vrtijo filme z vsebino, ki se nanaša na skrb za okolje.
- 3. Milton Keynes za trajnostno prihodnost** – Mesto vzpodbuja podjetja in ostale organizacije, da zmanjšajo emisije CO₂ in postanejo bolj trajnostno naravnane. Prav tako jih vzpodbujajo, da svoje aktivnosti uskladijo s podnebnimi cilji, ki jih je določil svet mesta.

- 4. Izboljšanje okolja** – Pri sajenju novih dreves želijo sodelovati tudi z drugimi partnerji ter podpreti različne skupnosti prebivalcev, občino in mestni svet pri njihovih trajnostnih ukrepih z namenom, da celotno mesto do leta 2030 postane ogljično nevtralno.

Vse te akcije predstavljajo organiziran pristop k bolj trajnostnemu življenju prebivalcev. To je del gibanja za MPTMK, ki je nastalo leta 2004. To gibanje je sedaj že globalno in je nastalo kot odgovor na prepoznavanje glavnih izzivov uničevanja okolja in podnebnih sprememb, ki jih povzročajo ljudje.

Rešitve na ravni mesta v procesu tranzicije so, da skupnosti pričnejo ukrepati z uvedbami različnih sprememb, ki so potrebne za rešitev izzivov s strani izčrpanja virov, podnebnih motenj in gospodarske nestabilnosti. In ravno ti projekti kažejo vizijo prihodnjega modela, ki bo mesto spremenil v boljši kraj za življenje z bolj trajnostnim gospodarstvom.

Za več informacij lahko obiščete spletno stran: <https://transitionmk.blogspot.com/> ali nam sledite na socialnih omrežjih, [Facebook](#) ali [Twitter](#). Lahko pa nam tudi pišete na transitionmkinfo@gmail.com.

TREVISO_Svetovalec za vprašanja glede toplogrednih plinov

Avtor: Antonio Zonta – INTENSIFY svetovalec za energetske učinkovitost v provinci Treviso

Energetska učinkovitost je že 10 let eno izmed strateških vprašanj province Treviso. Leta 2011 je oddelek, zadolžen za obratovanje in vzdrževanje javnih šolskih stavb, pričel s programom prenove po EPIC modelu. To je model javno-zasebnega pogodbenega partnerstva. V model pa so še vključene tehnološke izboljšave, zato ime modela vsebuje tudi črko »I«. Kar pomeni, da so v ukrepe za varčevanje z energijo aktivno vključeni tudi uporabniki (predvsem učitelji in študentje).

Hkrati je provinca Treviso pričela tudi s postopkom prenosa dobrih praks s področja učinkovite rabe energije tudi na majhne in srednje velike občine in se s tem pridružila Konvenciji županov (CoM) v vlogi koordinatorja konvencije. Prve občine so se CoM pridružile že leta 2014 in sprejele svoje SEAP. Trenutno je vključenih že 26 občin.

Na obe dejavnosti je že od začetka pozitivno vplivalo sodelovanje province Treviso v različnih evropskih projektih, financiranih s strani programa Interreg. Trenutno jim ravno projekt INTENSIFY predstavlja enega izmed mejnikov na poti k energetske učinkovitosti in priložnost za prenos dobre prakse v občine.

V zvezi s tem so občine, vključene v CoM in koordinirane s strani province Treviso, sprožile številna vprašanja, ki se nanašajo na možnost izvajanja pogodbenega modela po vzoru EPIC v svojem stavbnem fondu. Širjenje tega modela pa bi lahko prevzeli tudi lastniki zasebnega sektorja in s tem pripomogli k energetske prenovi na širšem področju.

Izkušnje z EPC ali EPIC morajo temeljiti na dobrem znanju o predhodni porabi energije.

Cilj Akcijskega načrta province Treviso v projektu INTENSIFY je, da vsem sodelujočim občinam zagotovi dovolj znanja, ki ga potrebujejo za izvajanje učinkovitega in zanesljivega sistema merjenja energije in odgovornosti za njihov stavbni fond.

Spomladi leta 2019 je občinsko komunalno podjetje Dessau pričelo s postopkom prehoda iz uporabe lignita na uporabo sodobne plinsko-parne turbine. Nova in zelo učinkovita kogeneracijska naprava "An der Fine" proizvaja elektriko in toploto. S tem se zelo zmanjša uporaba primarne energije in emisij toplogrednih plinov. S prehodom iz uporabe lignita na uporabo plina so se emisije toplogrednih plinov zmanjšale kar za 30.000 ton na leto.

Ta zmanjšanja niso samo v skladu s podnebnimi cilji mesta Dessau-Roßlau ampak imajo tudi ekonomski učinek.

Naslednji korak, ki ga načrtuje občinsko komunalno podjetje je povečanje prilagodljivosti in gospodarske učinkovitosti omrežja daljinskega ogrevanja z dodajanjem sistema za shranjevanje toplote.

Vetrna energija zahteva nove predpise:

Do sedaj so predpisi na energetske trgu preprečevali boljšo uporabo lokalno dostopnih in okolju prijaznih virov. Prav tako komunalno podjetje Dessau do sedaj, v času presežene proizvodnje v regiji, ni moglo uporabljati vetrne energije za stabilizacijo oskrbe s toploto. Zato Energieavantgarde poziva Saško-Anhalt, da podpre prožne rešitve v okviru svojega podnebnega in energetskega koncepta. Saj bodo le na tak način v kratkem času dosegli hitrejše in večje zmanjšanje emisij CO₂.

Nov sistem za shranjevanje toplote v mestu Dessau-Roßlau

Energieavantgarde Anhalt skupaj z ostalimi partnerji v projektu INTENSIFY predstavlja in promovira koncepte in rešitve, s katerimi bi zagotovili zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 30.000 ton in s tem vzpodbudili še nadaljnja zmanjšanja v regiji.

Mesto Zadar je energetska učinkovitost prepoznalo kot ključni cilj pri trajnostnem razvoju mesta in si s tem tudi močno prizadeva vzpodbuditi in motivirati svoje prebivalce, da bi ukrepe za energetska učinkovitost tudi izvajali.

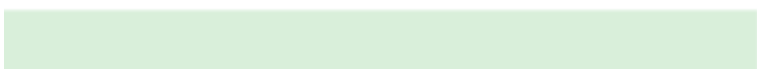
Mesto Zadar nenehno zagotavlja finančne instrumente za naložbe v javni kot tudi v zasebni sektor (družinske hiše, zgradbe,...). Največje naložbe v javni sektor so bile: namestitev solarnega sistema za ogrevanje vode v bazenu; rekonstrukcija kotlovnice v športnem centru in prehod na ogrevanje z zemeljskim plinom; umestitev energetska varčnih javnih svetil; izvedba energetskih pregledov v javnih stavbah; uvedba zemeljskega plina na območju »Petriči«; energetska obnova osnovne šole. V zasebnem sektorju je mesto Zadar sofinanciralo toplotno izolacijo, umestitev energetska varčnih oken, peč na lesno biomaso in sončne sisteme za ogrevanje vode. Nekaj od teh projektov je bilo izvedenih pod vodstvom mesta Zadar nekaj pa jih je bilo izvedenih v okviru nacionalnih ali EU projektov.

Kot rezultat vseh dejavnosti, ki so jih izvedli je mesto Zadar do leta 2020 doseglo 19 % zmanjšanje emisij CO₂.

Mesto je z namenom izboljšanja sodelovanja skupnosti prebivalcev in motiviranja svojih prebivalcev izvedlo številne dejavnosti:

- Odprli so Informacijski urad za energetska učinkovitost, kjer lahko prebivalci dobijo številne informacije, brezplačna svetovanja, promocijski material, si ogledajo modele različnih energetska učinkovitih izdelkov, gradivo na temo varčevanja in energetska učinkovite gradnje, ...
- V Mestni knjižnici so na posebno polico zložili različno literaturo, publikacijo in brošure na temo energetska učinkovitosti. Prostor so poimenovali »Zelena knjižica energetska učinkovitosti«.
- Pripravili so sejem na temo energetska učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije ter povabili različne proizvajalce in podjetja, da so na to temo lahko predstavili svoje izdelke.
- Izvedli so številne promocijske aktivnosti za občane, strokovnjake, predšolske in osnovnošolske otroke in ostalo zainteresirano javnost. Promocijske aktivnosti so potekale v obliki srečanj, okroglih miz, delavnic, kampanj, energetskih posvetovanj v gospodinjstvih in tekmovanj na temo varčevanje z energijo.
- Izvedli so promocijo aktivnosti v različnih medijih, spletnih straneh, socialnih omrežij in na družbenih platformah.

www.interregeurope.eu